MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Lp Olav Lüüs
Peakontrolör

Teie 20.12.2004 nr OSIV-2-6-IV/04/1841
Meie 20.01.2005 nr 1-11-2-5/04/17012

Vastus kontrollaruande eelnõule "Eesti Erastamis-agentuuri poolt Keila vallale seoses riigivara munitsipaliseerimisega antud raha kasutamine"

Täname sisuka aruande eest.

Oleme nõus, et seoses riigivara munitsipaliseerimisega eraldatud vahendite kasutamine nõuab täiendavat kontrolli.
Teatame, et koostöös Rahandusministeeriumiga analüüsime olukorda ja selgitame välja vajaduse ja võimaluse kontrollida omavalitsustele sel eesmärgil ajavahemikul 1993 – 2000 eraldatud vahendite kasutamise sihipärasust.

Lugupidamisega

A. Ansip
Andrus Ansip
Minister

Marika Priske
Kantsler

Meeli Õismaa 6256 403

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 21.01.05 Reg nr OSIV-2-6/04/1841-2

Harju 11
15072 Tallinn
Reg kood 70003158

telefon: (0) 625 6304
faks: (0) 631 3660

info@mkm.ee
www.mkm.ee

011532

RAHANDUSMINISTEERIUM

Teie: 20.12.04 nr OSIV-2-6-IV/04/1842

Riigikontroll

Meie: 07.02.05 nr 7-7/16439

Riigikontrolli kontrollaruande eelnõu

Läbi vaadanud Riigikontrolli poolt esitatud kontrollaruande eelnõus "Eesti Erastamisagentuuri poolt Keila vallale seoses riigivara munitsipaliseerimisega antud raha kasutamine" toodud järeldusi ja ettepanekuid ning analüüsinud rahandusministrile tehtud ettepanekut esitame järgmised selgitused.

Rahandusministeerium leiab, et Riigikontrolli poolt läbiviidud kontroll nimetatud teemal on põhjendatud ja aktuaalne ning aruandes toodud informatsioon ja järeldused edasise töö parendamiseks kindlasti vajalikud.

Riigikontroll esitas rahandusministrile ettepaneku, mille kohaselt, kuna Keila Vallavalitsus ei kasutanud temale Laokülas asuvate objektide remondiks antud raha sihipäraselt ning esitas Erastamisagentuurile eksitavad andmed saadud raha kasutamise kohta, nõuda vallavalitsuselt riigile 910 000 krooni tagastamist (nõue, mis tugineb raha andmisel vastavalt vallavalitsuse ja Erastamisagentuuri vahel sõlmitud lepingule).

Seoses Riigikontrolli esitatud ettepanekuga teostab Rahandusministeerium pärast Riigikontrolli poolt eelnimetatud kontrollaruande ametlikku edastamist nimetatud eraldatud raha kasutamisega seotud dokumentide ja laekunud informatsiooni analüüsi.

Olenevalt analüüsi tulemustest kaalume põhjendatusel Keila Vallavalitsuse poole ettekirjutusega pöördumist Vabariigi Valitsuse omandireformi reservfondist Eesti Erastamisagentuuri poolt eraldatud 910 000 krooni tagastamiseks nimetatud fondi lähtudes "Erastamisest laekuva raha kasutamise seaduse" § 7 lõikest 2. Analüüsi tulemustest tulenevatest seisukohtadest ja nende põhjendustest teavitame Riigikontrolli täiendavalt.

Lugupidamisega

Taavi Veskimägi
Minister

Aare Järvan
Kantsler

Karin Silm 6 113 680 karin.silm@fin.ee

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg. kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
08.02.05 OSIV-2-6/04/1842-2

HARJU MAAKOND
KEILA VALLAVALITSUS

Lp. Olav Lüüs
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 20.12.2004.a. nr OSIV-2-6-IV/04/1840
Meie 13.01.2005.a. nr 4-1/5575/04

Kontrolliaruande eelnõu

Riigikontroll on läbi viinud auditi, mille eesmärk oli välja selgitada, kuidas kasutati Keila valla poolt Eesti Erastamisagentuuri poolt eraldatud vahendeid. Nimetatud auditiga seoses on Riigikontroll koostanud kontrolliaruende eelnõu. Vastavalt Riigikontrolli nõudele peab Keila Vallavalitsus esitama Riigikontrollile omapoolsed seisukohad ja tõendid Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõule hiljemalt 20.01.2005.a.

Keskkriminaalpolitsei teostas Keila Vallavalitsuses 30.11.2004.a. läbiotsimise, mille käigus viidi Keila Vallavalitsusest kaasa Klooga aleviku infrastruktuuriobjekte, Karjaküla Sotsiaalkeskust ja Laokülas asuvaid ehitisi kajastav dokumentatsioon.

Keila Vallavalitsus leiab, et nimetatud läbiotsimine oli vastuolus Põhiseadusega ning Kriminaalmenetluse seadustikuga. Keila Vallavalitsus edastas 17.12.2004.a. Põhja Ringkonnaprokuratuurile kaebuse (lisatud), milles palus tunnistada läbiotsimise ebaseaduslikuks ning kõrvaldada Keila Vallavalitsuse õiguste rikkumine ja tagastada kõik äravõetud dokumendid. Kaebus on läbivaatamisel Põhja Ringkonnaprokuratuuris.

Seoses eelnimetatuga puuduvad Keila Vallavalitsusel dokumendid, mis võimaldaksid edastada Teile Teie soovitud tähtajaks läbiviidud auditiga ning kontrollakti eelnõuga seonduvad seisukohad. Oleme pöördunud Keskkriminaalpolitsei poole (lisatud) palvega meile dokumendid tagastada. Kuna seisukohtade esitamine on eeltoodu tõttu raskendatud, siis palume pikendada Teie kirjas märgitud seisukohtade esitamise tähtaega.

Lugupidamisega

Kadri Kreisman
Abivallavanem vallavanema ülesannetes

Lisa:
1) Keila Vallavalitsuse kaebus Ringkonnaprokuratuurile (7lehel)
2) Keila Vallavalitsuse kiri Keskkriminaalpolitseile (1 lehel)

Paldiski mnt. 21
76606 KEILA

Tel. 6 780 665
Faks 6 781 433

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 17.01.05 Reg nr 2-6-IV/04/1840-2

HARJU MAAKOND
KEILA VALLAVALITSUS

Põhja Ringkonnaprokuratuur
Tatari 39
10134 Tallinn

17.12.2004 nr 22-2/7607/04

Kaaskiri

Käesolevaga esitame Teile kaebuse Keskkriminaalpolitsei läbiotsimise menetlustoimingu peale.

Lea Papp
Vallavanem

Lisa: Kaebus Keskkriminaalpolitsei läbiotsimise menetlustoimingu peale 1 eks. 6 lehel

Paldiski mnt. 21
76606 KEILA

Tel. 6 780 665
Faks 6 781 433

Saaja: Põhja Ringkonnaprokuratuur
Tatari 39, 10134 Tallinn

Saaja: Politseiamet
Politseipeadirektor Robert Andropov
Pärnu mnt 139, 15060 Tallinn

Kaebuse esitaja: **Keila Vallavalitsus**
Paldiski mnt. 21, 76606 Keila

KAEBUS
Keskkriminaalpolitsei läbiotsimise menetlustoimingu peale

1. Asjaolud

30.11.2004 toimus Keila Vallavalitsuse ruumides Keskkriminaalpolitsei poolt läbi viidud läbiotsimine. 30.11.2004 peale kella kümmet hommikul sisenesid Keila Vallavalitsuse ruumidesse aadressil Paldiski mnt. 21, Keila neli isikut. Üks tutvustas, et tema nimi on Pille Kustov ja ta on Keskkriminaalpolitseist. Üks mees tutvustas end ja näitas ametitõendit. Kahe mehe kohta teatati lihtsalt, et nad on Keskkriminaalpolitseist, ilma nimesid nimetamata ja ametitõendeid näitamata.

Pille Kustov näitas vallavanem Lea Papp'ile läbiotsimise määrust kahes eksemplaris. Lea Papp'i palvele võimaldada teha läbiotsimise määrusest üks koopia või saada Keila Vallavalitsusele määruse teine eksemplar, vastas Pille Kustov eitavalt. Oma keeldumist ta ei põhjendanud.

Läbiotsimise määruses oli kirjas, et otsitakse Laoküla objekti, Karjaküla sotsiaalkeskuse, ning Keila-Joa ja Klooga trassidega seonduvaid dokumente. Kuna Keila Vallavalitsusele määruse koopiat ei antud ja sellega pikemalt tutvuda ei võimaldatud, siis võib läbiotsimise objekt siinkohal olla kajastatud mittetäielikult. Keila Vallavalitsuse esindajana teatas vallavanem Lea Papp, et on nõus vabatahtlikult dokumentide leidmisel aitama ning andma need üle politseile. Pille Kustov küsis, kes tegeleb nimetatud küsimustega. Lea Papp vastas, et vallavalitsuse liige Mart Arrak, kuid ta viibib haiglas. Selle peale küsis Pille Kustov, kus on Mart Arraku tuba. Saanud selle teada, jagunesid politseinikud kaheks grupiks, kellest üks grupp teostas läbiotsimist Mart Arraku toas ja teine raamatupidamise toas.

Politseinikud võtsid Keila Vallavalitsusest endaga kaasa vähemalt 18 kausta, mille vahel olid lahtiselt, s.t. ilma õmblemata, dokumendid ja dokumentidega koopiad. Lisaks sellele

oli Mart Arraku laual kaustadest ja kiirkõitjatest välja võetud dokumendid seoses Riigikontrolli poolt läbi viidava auditiga ja Riigikontrollile seletuste ja aruannete esitamise ettevalmistamisega. Kõik need dokumendid võtsid politseinikud kaasa, ilma neid eelnevalt süstematiseerimata, üles loetlemata ja üles kirjutamata.

Politsei nõudis kõikidest dokumentidest originaale. Keila Vallavalitsusel ei võimaldatud teha kõikidest dokumentidest, mida politsei soovib kaasa võtta, eelnevalt koopia teha. See oleks taganud, et ükski dokument ei lähe kaduma ning samuti selle, et Keila Vallavalitsus saaks jätkata oma põhiseaduses ja konstitutsioonilistes seadustes sätestatud kohaliku omavalitsuse funktsioonide ja ülesannete täitmist. Politseinikud ei õelnud Keila Vallavalitsusele, milliseid dokumente nad konkreetselt soovivad, vaid võtsid dokumendid süstematiseerimata kaustade kaupa kaasa, ilma, et Keila Vallavalitsus oleks saanud neist endale koopiad teha või kasvõi fikseerida, millised dokumendid ära viiakse.

KrMS § 228 lg 1 kohaselt on menetlusosalisel ja menetlusvälisel isikul õigus enne süüdistusakti koostamist esitada prokuratuurile kaebus uurimisasutuse menetlustoimingu või määruse peale, kui ta leiab, et menetlusnõuete rikkumine menetlustoimingu tegemisel või määruse koostamisel on kaasa toonud tema õiguste rikkumise. Käesolevaga esitab Keila Vallavalitsus kaebuse Keskkriminaalpolitsei majanduskuritegude talituse poolt läbi viidud läbiotsimise ebaseaduslikkuse peale.

2. Läbiotsimise kriminaalmenetluse nõuete rikkumine.

2.1. Läbiotsimine ei olnud põhjendatud.

KrMS § 91 lg 1 sätestab, et läbiotsimise eesmärk on leida hoonest, ruumist, sõidukist või piirdega alalt asitõendina kasutatav või konfiskeeritav objekt, kriminaalasja lahendamiseks vajalik dokument, asi või isik või kuriteoga tekitatud kahju hüvitamiseks arestitav vara või laip või tabada tagaotsitav. KrMS § 64 lg 1 alusel kogutakse tõendeid viisil, mis ei riiva kogumises osaleja au ja väärikust, ei ohusta tema elu või tervist ega tekita põhjendamatult varalist kahju.

Nimetatud sätte kohaselt peab läbiotsimine kui isiku õigusi piirata või kahjustada võiv toiming olema põhjendatud ja vajalik. Enne läbiotsimist peab kaaluma, kas selline toiming on vajalik ja kas läbiotsimise eesmärki ei oleks võimalik saavutada teiste, isiku õigusi vähem piiravate vahenditega. Käesoleval juhul politsei ega prokuratuur seda teinud ei ole, mistõttu on asjatult kahjustatud Keila Vallavalitsuse õiguseid.

Keila Vallavalitsus on alati esitanud ametiasutustele kõikide küsitud dokumentide koopiad või originaalid, jättes koopia endale. Ka Keskkriminaalpolitsei 13.09.2004 kirjale nr. KP3.2-20.33/9382 vastas Keila Vallavalitsus ja esitas nõutud dokumendid. Seega oli läbiotsimise näol tegemist tarbetu politsei jõudemonstratsiooniga, kuna politseile oli teada, et kõik dokumendid esitab Keila Vallavalitsus nagunii vabatahtlikult.

2.2. Läbiotsimisega rikuti Keila Vallavalitsuse põhiseaduslikke õiguseid.

2.2.1. Põhiseaduse § 154 sätestab, et kõiki kohaliku elu küsimusi otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 2 lg 1 sätestab, et kohalik omavalitsus on põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse – valla või linna – demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. KOKS § 3 alusel rajaneb kohalik omavalitsus järgmistel põhimõtetel: igaühe seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas ja linnas (p 2), seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel (p 3), valla- ja linnaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamisel (p 4), tegevuse avalikkus (p 6).

KOKS § 6 lg 1 järgi on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

Avaliku teabe seaduse § 3 lg 1 järgi on avalik teave (edaspidi *teave*) on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Avaliku teabe seaduse § 4 lg 1 on demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

PS § 14 kohaselt on õiguste ja vabaduste tagamine seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste kohustus.

Seega tuleneb KOKS-st ja Avaliku teabe seadusest, et kohalik omavalitsus peab avalikkuse põhimõttest lähtuvalt esitama dokumente ja teavet kõikidele isikutele, kes selleks taotluse esitavad. Avaliku teabe nõude täitmiseks ja informatsiooni andmiseks valla elanikele peavad kohalikul omavalitsusel olema kõik tema tegevust puudutavad dokumendid või äärmisel juhul koopiad dokumentidest. **Keila Vallavalitsusele on juba esitatud teabenõue, mis puudutab Laoküla ning OÜ-ga Maratau ja OÜ-ga Restaureerimiskeskus sõlmitud tööettevõtulepinguid. Keila Vallavalitsus ei saa teabenõudele objektiivsete takistuste tõttu vastata, kuna politsei on ebaseadusliku läbiotsimise käigus ära viinud kõik nimetatud küsimust puudutavad dokumendid, sh. koopiad. Seega on politseinike ebaseaduslik tegevus reaalselt takistanud Keila Vallavalitsusel oma ülesannete ja kohustuste täitmist. Samuti ei ole Keila Vallavalitsusel võimalik esitada Riigikontrolli nõudmistele seletusi ja dokumente seoses Riigikontrolli poolt läbi viidava auditiga.**

Käesoleval juhul on politsei sekkunud põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt kohaliku omavalitsuse tegevusse. Vallavalitsus on vallavolikogu poolt moodustatud täitevorgan.

Vallavolikogu on aga valitud valla elanike kohalike volikogude valimisel. Seega on politsei rikkunud demokraatliku õigusriigi põhimõtteid, võttes vallavalitsuselt meelevaldselt dokumente, mille täpseid nimetusi ei ole võimalik täna enam läbiotsimise protokolli puudulikkuse ja kriminaalmenetluse normidele mittevastavuse tõttu kontrollida ning mille tagasisaamist on tagantjärgi praktiliselt võimatu garanteerida.

2.2.2. Samuti rikkus Keila Vallavalitsuse valduses olnud dokumentide ebaseaduslik äravõtmine tema Põhiseaduse §-s 33 sätestatud õigust valduse puutumatusele. PS § 33 sätestab, et ei tohi tungida kellegi eluruumi, valdusse ega töökohta ega neid ka läbi otsida, välja arvatud seadusega sätestatud juhtudel ja korras avaliku korra, tervise või teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, kuriteo tõkestamiseks, kurjategija tabamiseks või tõe väljaselgitamiseks kriminaalmenetluses. Eeltoodud põhiõiguste piiramisel on asjakohane ka PS § 11, mille kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust.

KOKS § 10 lg 1 kohaselt nii vald kui ka linn on avalik-õiguslik juriidiline isik. Põhiseaduse § 9 lg 2 kohaselt laienevad Põhiseaduses loetletud õigused, vabadused ja kohustused juriidilistele isikutele niivõrd, kui see on kooskõlas juriidiliste isikute üldiste eesmärkide ja selliste õiguste ja vabaduste olemusega. Õigus valduse puutumatusele on selline põhiõigus, mis on kooskõlas juriidiliste isikute üldiste eesmärkidega ja nende õiguste ja vabaduste olemusega.

Käesoleval juhul sekkusid politseiametnikud õigusvastase toiminguga kohaliku omavalitsuse tegevusse, takistades Keila Vallavalitsusel täitmast oma Põhiseadusest ja konstitutsioonilistest seadustest tulenevaid kohustuis valla elanike ees. Samuti rikkus politseiametnike õigusvastane tegevus kohaliku omavalitsuse Põhiseaduse §-s 33 sätestatud õigust valduse puutumatusele, kuivõrd läbiotsimist ei teostatud KrMK-ga ettenähtud korras. Kriminaalmenetluse normidega vastuolus olev kriminaalmenetlustoiming on õigusvastane.

2.3. Läbiotsimisel otsingute toimetamine oli vastuolus kriminaalmenetluse normidega.

KrMS § 91 lg 1 alusel on läbiotsimise eesmärk leida hoonest, ruumist, sõidukist või piirdega alalt asitõendina kasutatav või konfiskeeritav objekt, kriminaalasja lahendamiseks vajalik dokument, asi või isik või kuriteoga tekitatud kahju hüvitamiseks arestitav vara või laip või tabada tagaotsitav. KrMS § 91 lg 8 kohaselt tehakse läbiotsimist rakendades ettepanek anda välja läbiotsimismääruses märgitud objekt või näidata laiba või tagaotsitava peidukoht. Kui ettepanek jäetakse täitmata või kui on alust arvata, et seda on järgitud osaliselt, toimetatakse otsinguid. Nimetatud sätetest tulenevalt on läbiotsimine äärmuslik abinõu, mida rakendatakse vaid siis, kui otsitavaid dokumente muul viisil saada ei ole võimalik.

Käesoleval juhul nähtub läbiotsimise protokolli punktist 6, et „Enne läbiotsismist tehti Lea Papp'ile ettepanek anda välja läbiotsimismääruses märgitud dokumendid." Läbiotsimise protokolli punktis 7 on kirjas: „Vastus ettepanekule: annan välja määruses toodud ja

vallavalitsuses olevad dokumendid." Läbiotsimise protokolli punktis 8 on kirjas: „Tutvustati määrus ja alustati läbiotsimisega." Seega on protokolliga tõendatud, et Keila Vallavalitsus oli nõus läbiotsimise määruses nimetatud dokumendid vabatahtlikult politseile välja andma. Hoolimata sellest alustas politsei läbiotsimist. **Protokollist nähtub, et politsei ettepanek välja anda otsitavad dokumendid, täideti. Protokollist ei nähtu, et politseil olnuks alust arvata, et dokumendid on välja antud osaliselt. Eeltoodu alusel on läbiotsimine läbi viidud olulise kriminaalmenetluse normide rikkumisega ebaseaduslikult. Tegemist on oluliseks rikkumisega, mis tingib menetlustoimingu tunnistamise õigusvastaseks. Tegemist on kriminaalmenetluse sellise normi rikkumisega, mille eesmärgiks on isiku subjektiivsete õiguste kaitse.**

2.4. Läbiotsimise protokoll on vastuolus kriminaalmenetluse nõuetega

2.4.1. KrMS § 92 p 4 alusel läbiotsimisprotokolli kantakse leitud objekti nimetus ja objekti tunnused, millel on tähtsust kriminaalasja lahendamiseks. Käesoleval juhul on läbiotsimise protokolli punktis 9 fikseeritud läbiotsimisega leitud objektid. Dokumentide äravõtmist on kirjeldatud näiteks alljärgnevalt:

1. roheline kaust: Riigikassa 1999 5-6 dokumentidega.
2. Punane kaust: Omandireformi ras.f. 767 1120215279
3. 24 1998 – a dokumentidega.
4. Hall kaust Hansapank: 221012266019 5-24 1999-2001 a.
5. eluasemefond 767 1120115162 5-24 1998 a. punane kaust dokumentidega.
6. 255 lahtist dokumenti pandud pakendisse. Ja nii edasi.

Seega nähtub läbiotsimise protokollist, et Keila Vallavalitsuse ruumidest võeti ära kaustad, aga mitte dokumendid. Tegelikkuses aga võeti ära just dokumendid, mis on protokollis jäetud fikseerimata.

Keila Vallavalitsus märgib, et KrMS § 92 sätte eesmärgiks, mis reguleerivad esemete ja dokumentide äravõtmist kajastava läbiotsimise protokolli vormistamist, ei ole üksnes kriminaalmenetluse läbiviimise tagamine. Nimetatud sätted kaitsevad ka menetlusvälise isiku põhiõigusi, kelle omandist või valdusest esemeid ja dokumente ära võetakse. Läbiotsimise kohta nõuetekohaselt vormistatud protokolli andmine isikule võimaldab tal tõendada oma omandi- ja valduse riivet äravõetud esemete ja dokumentide osas, samuti võimaldab tal saada ülevaate temalt äravõetud dokumentide kohta, mis on oluline juhul, kui ära võetakse suur hulk dokumente. Seetõttu rikub eelnimetatud sätte rikkumine isiku, kelle juures läbiotsimine toime pannakse, põhiõigusi- ja vabadusi.

Keila Vallavalitsus on seisukohal, et läbiotsimise fikseerimine viisil, kus isikule, kelle juurest dokumente suures mahus ära võeti, väljastatakse selle kohta protokoll, kus on nimetatud ainult kaustade värv ja pealkiri, milles eraldi sisaldus hulganisti kõitmata dokumente, on isiku põhiseadusest tuleneva omandi ja valduse puutumatuse õigusvastane piiramine. Põhiõiguse piiramine sellisel moel ei võimalda isikul saada piisavat ja selget ülevaadet oma õiguste riive ulatusest ja võib teda takistada kaitsta edaspidi efektiivselt oma õigusi äravõetud dokumentide suhtes.

2.4.2. KrMS § 92 p 2 alusel läbiotsimisprotokolli kantakse vabatahtlikult väljaantud objekti nimetus. Protokolli punktist 7 nähtub, et politsei ettepanek välja anda otsitavad dokumendid, täideti. Samas ei ole protokollis fikseeritud, millised dokumendid vabatahtlikult välja anti.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 229 lg 2 p-d 2 ja 3

Palun:

1. **rahuldada kaebus täielikult ja tunnistada Keila Vallavalitsuse õiguste rikkumist.**

2. **kõrvaldada Keila Vallavalitsuse õiguste rikkumine ning tagastada Keila Vallavalitsusele kõik õigusvastase läbiotsimistoiminguga äravõetud dokumendid.**

HARJU MAAKOND
KEILA VALLAVALITSUS

Lp. Pille Kustov
Keskkriminaalpolitsei
Tööstuse 52
10416 Tallinn

13. jaanuar 2005.a. nr 22-2/233/05

Dokumentide väljastamine

Riigikontroll on läbi viinud auditi, mille eesmärk oli välja selgitada, kuidas kasutati Keila valla poolt Eesti Erastamisagentuuri poolt eraldatud vahendeid. Nimetatud auditiga seoses on Riigikontroll koostanud kontrolliaruende eelnõu. Vastavalt Riigikontrolli nõudele (lisatud) peab Keila Vallavalitsus esitama Riigikontrollile omapoolsed seisukohad ja tõendid Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõule hiljemalt 20.01.2005.a.

Keskkriminaalpolitsei teostas Keila Vallavalitsuses 30.11.2004.a. läbiotsimise, mille käigus viidi Keila Vallavalitsusest kaasa Karjaküla Sotsiaalkeskust ja Laokülas asuvaid ehitisi kajastav dokumentatsioon.

Seoses Riigikontrolli nõudega palume esimesel võimalusel tagastada kõik 30.11.2004.a. läbiotsimise käigus Keila Vallavalitsusest ära võetud dokumendid. Juhul, kui nimetatud nõudmise täitmine ei ole võimalik, siis palume tagastada Eesti Erastamisagentuuri ja Keila Vallavalitsuse vahel 13.01.2000.a. sõlmitud leping. Palume nimetatud leping saata viivitamatult, so hiljemalt 14.01.2005.a. meie faksile nr 6781433 ning seejärel tähitud postiga.

Lugupidamisega

Kadri Kreisman
Abivallavanem vallavanema ülesannetes

Lisa:
1) Riigikontrolli kiri Keila Vallavalitsusele (1 lehel)

Paldiski mnt. 21
76606 KEILA

Tel. 6 780 665
Faks 6 781 433

HARJU MAAKOND
KEILA VALLAVALITSUS

Riigikontroll
Narva mnt. 11a
15013 Tallinn

Teie 20.12.2004.a. nr OSIV-2-6-IV/04/1840
Meie 31.01.2005.a nr 4-1/5575/04

Vastus
Riigikontrolli kontrolliaruande 20.12.2004 eelnõule nr. 2-4/04/125 „Eesti Erastamisagentuuri poolt Keila vallale seoses riigivara munitsipaliseerimisega antud raha kasutamine“

Riigikontroll algatas viie Keila valla elaniku kirja alusel auditi, mille eesmärgiks oli selgitada, milleks Keila vald kasutas temale 2000. aastal erastamisagentuuri kaudu antud riigi raha, ja kui ilmneb, et seda või osa sellest on kasutatud ebasihipäraselt, siis otsustada, kas on otstarbekas tõstatada küsimus ebasihipäraselt kasutatud summa riigieelarvesse nõudmisest ja valla töötajate vastutusest.

Auditi raames koostas Riigikontroll 20.12.2004 kontrolliaruande eelnõu nr. 2-4/04/125 „Eesti Erastamisagentuuri poolt Keila vallale seoses riigivara munitsipaliseerimisega antud raha kasutamine“, mis sisaldab auditi käigus tehtud tähelepanekuid, hinnanguid ja ettepanekuid.

Käesolevaga esitab Keila vald kooskõlas Riigikontrolli seaduse § 50 lg-ga 4 ja lg-ga 5 nimetatud kontrolliaruande eelnõule omapoolsed arvamused, selgitused ning ettepanekud teha kontrolliaruandes muudatusi.

1. Laoküla ehitised

1.1. Keila Vallavalitsus ei ole kasutanud Eesti Erastamisagentuuri poolt vallale eraldatud raha mittesihipäraselt.

1.1.1. Keila Vallavalitsus leiab, et väär ja eksitav on kontrollaruandes esitatud seisukoht, mille kohaselt Keila Vallavalitsus kasutas Eesti Erastamisagentuuri poolt vallale eraldatud raha mittesihipäraselt.

KOKS § 6 lg 1 alusel on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

Paldiski mnt. 21
76606 KEILA
Tel. 6 780 665
Faks 6 781 433

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg nr
02.02.05 OSIV-2-7.1/04/1840

Keila valla sotsiaalne olukord 1990.-date aastate lõpus tingis terava vajaduse rajada Keila valda sotsiaalkeskus, kuhu saaks majutada isikud, kes ei suuda tasuda oma eluaseme kommunaalmakseid ning seetõttu võidakse oma kodudest välja tõsta. Esialgu otsustati nimetatud sotsiaalkeskus rajada Laokülas kahte tühjalt ja kasutult seisvasse elamusse.

Eesti Erastamisagentuur ning Keila Vallavalitsus sõlmisid 13.01.2000.a. „Riigi vara munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katmiseks taotletud rahaliste vahendite eraldamise ja kasutamise lepingu" nr. 1/00. Nimetatud lepingu punkti 1 alusel kohustus Eesti Erastamisagentuur eraldama Laoküla küla ladu ja kaks elamut munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katmiseks 910 000.- krooni.

Vastavalt 10.01.2000 Riigi vara munitsipaalomandisse andmise aktile nr. 01/962-07 andis Eesti Vabariigi Kaitseministeerium Keila Vallavalitsuse omandisse laohoone ja kaks elamut Keila vallas, Laokülas, Harjumaal.

Elamute detailsemal ülevaatamisel ja nende seisukorra hindamisel peale nende Keila Vallavalitsuse omandisse saamist selgus, et need olid äärmiselt amortiseerunud, lagunenud ning varisemisohtlikud. Keila valla ehitusspetsialisti Kalev Laast hinnangul oleks nimetatud elamute renoveerimine läinud vallale väga kulukaks. Keila vald asus seisukohale, et lagunenud elamute taastamine ei oleks olnud majanduslikult põhjendatud, kuna samaväärse objekti ehitamiseks kuluks mitu korda rohkem raha, kui normaalses seisukorras olevasse ehitisse sotsiaalkeskuse ehitamine. Seetõttu oleks erastamisagentuurilt erastamise kulude katteks saadud raha kasutamine nimetatud lagunenud ja varisemisohtlike elamute taastamiseks, renoveerimiseks ja sinna sotsiaalkeskuse rajamiseks, ilmselgelt ebaotstarbekas.

Kuna Laoküla elamutesse ei olnud otstarbekas sotsiaalkeskust rajada, leiti, et Laoküla sotsiaalkeskusele algselt planeeritud funktsioone (s.o. sotsiaalsetesse riskigruppidesse kuuluvate isikute majutamine, kes ei suuda kommunaalmakseid tasuda, majutamine) saab edukalt rakendada ka rajatavas Karjaküla sotsiaalkeskuses. Vallavanem Tiit Mae informeeris ka Eesti Erastamisagentuuri korduvalt suuliselt, et erastamisagentuuri poolt eraldatud raha ei ole otstarbekas kasutada Laoküla lagunenud elamute taastamiseks, vaid Karjakülla moodsa sotsiaalkeskuse rajamiseks. Eesti Erastamisagentuur oli seega teadlik ja informeeritud, et munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katteks eraldatud raha ei kasutata mitte Laokülas, vaid Karjakülas sotsiaalkeskuse rajamiseks. Samuti on Keila Vallavalitsus seisukohal, et nimetatud sotsiaalkeskuse rajamine Karjakülla pidi olema teada ka asjaomastes riigiasutustes, kuna kohtumistel edastasid Keila Vallavalitsuse ametnikud neile vastavat informatsiooni.

Karjakülla sotsiaalkeskuse rajamine oli avalik ja üleriigiliselt teada projekt. Nimetatud teemat on korduvalt käsitletud Lääne-Harju Ekspressis (vt. numbrid 24.12.1998, 04.04.1998, 31.07.1999, 24.04.1999, 27.03.1999, 23.01.1999, 13.10.2001,24.11.2001, 15.01.2000). Karjaküla sotsiaalkeskuse ja selles elluviidatavate sotsiaalprojektide tutvustamisel viibis ka Harju Maavanem, hr. Orm Valtson, kes on teatavasti tulenevalt oma ametiülesannetest riigi esindaja kohalike omavalitsuste ees. Sotsiaalkeskuse rajamist on toetanud ka Hasartmängumaksu nõukogu, Kanada Saatkond, Euroopa Komisjoni programmi ECOS-OUVERTURE projekt ning kohalikud firmad.

Karjaküla sotsiaalkeskus ehitati endise lastepäevakodu ruumidesse. Karjaküla eelistamine Laokülale sotsiaalkeskuse rajamisel oli põhjendatud, kuna Karjakülas asus selleks sobiv ehitis (endine lastepäevakodu), samas olid Laoküla elamud täielikult amortiseerunud. Samuti on Karjaküla sotsiaalkeskus logistiliselt paremas asukohas. See tähendab, et Karjakülla sotsiaalkeskuse rajamine on ehituslikult märksa odavam, kui Laoküla sotsiaalkeskuse rajamine. Samuti on valla elanikel tänu sellele sotsiaalkeskuses pakutavaid teenuseid mugavam ja lihtsam kasutada. Kõik ehitustööd on reaalselt teostatud.

Täna on Karjaküla sotsiaalkeskuses söögisaal, puhkesaal, klientidele mõeldud toad, tänapäevastele nõuetele vastav köök, saun, pesumaja ja muud majandusruumid. Sotsiaalkeskus on mõeldud piirkonna eakate, puudega inimeste ja teiste sotsiaalteenuseid vajavatele isikutele. Sotsiaalkeskuses asuvad: 1) vanurite hooldekodu; 2) pensionäride ja vanurite päevakeskus, kus vanurid saavad päeva jooksul neile vajalikke teenuseid (sauna külastamine, pesu pesemine), tegeleda seltsieluga ja erinevate tegevustega, nagu võimlemine, käsitöö jmt. Kohapeal on med.õde, kes teostab esmast meditsiinilist ülevaatust ja annab vajalikke konsultatsioone ja soovitusi; 3) vanurite lühiajaline majutus; 4) turvakodu lastele ja peredele.

Seega oli Eesti Erastamisagentuuri poolt Keila Vallavalitsusele munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katteks eraldatud raha kasutamine Karjaküla sotsiaalkeskuse ehitamiseks sihipärane ja põhjendatud. Eesti Vabariigi poolt Kaitseministeeriumi kaudu Keila Vallavalitsuse munitsipaalomandisse antud Laoküla elamute näol oli tegemist täielikult amortiseerunud ja lagunenud ehitistega, mille taastamine oli majanduslikult kahjulik. On ilmselge, et amortiseerunud Laoküla elamusse sotsiaalkeskuse rajamine on oluliselt kulukam võrreldes normaalses seisukorras ja tegutsevasse Karjaküla lastepäevakodusse sotsiaalkeskuse rajamisega.

1.1.2. Samuti leiab Keila Vallavalitsus, et Eesti Erastamisagentuur ning Keila Vallavalitsuse vahel sõlmitud 13.01.2000.a. „Riigi vara munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katmiseks taotletud rahaliste vahendite eraldamise ja kasutamise leping" nr. 1/00 ei seadnud raha kasutamise sihtotstarbeks nimelt sotsiaalkeskuse ehitamist Laoküla. Nimetatud lepingu punkti 1 alusel kohustus Eesti Erastamisagentuur eraldama Keila Vallavalitsusele munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katmiseks 910 000.- krooni.

Nimetatud lepingust nähtub seega, et raha eraldati Keila Vallavalitsusele munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katteks. Lepingujärgselt ei olnud Keila Vallavalitsusel kohustust kasutada nimetatud raha just Laoküla elamutesse sotsiaalkeskuse rajamiseks. Seega on põhjendamatu Riigikontrolli seisukoht oluisemates tähelepanekutes ja järeldustes, et nimetatud raha, 910 000.- krooni eraldati, vallale Laokülas olevate hoonete remontimiseks. Seetõttu on põhjendamatu ka Riigikontrolli seisukoht, et Keila Vallavalitsus kasutas nimetatud raha mittesihipäraselt Karjaküla sotsiaalkeskuse ehitamisel.

1.1.3. Keila Vallavalitsus on seisukohal ,et Riigikontrolli poolt viitamine Erastamisest laekuva raha kasutamise seadusele ja selle alusel antud Vabariigi Valitsuse 27.08.1996 määrusele nr. 221 oma järelduste põhjendamisel ei ole asjakohane. Erastamisest laekuva raha kasutamise seaduses reguleerib raha kasutada andmist Vabariigi Valitsuse poolt tema korralduste alusel. Keila Vallavalitsusele ei ole munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katmiseks 910 000.- krooni eraldatud Vabariigi Valitsuse otsustusega, vaid Eesti Erastamisagentuuriga sõlmitud lepingu alusel. Seega tuleb Keila Vallavalitsuse õiguste ja

kohustuste tuvastamisel lähtuda just sellest lepingust, mitte asjassepuutumatutest seadustest. Analüüsides Keila Vallavalitsusega sõlmitud lepingut, tuleb asuda seisukohale, et Keila Vallavalitsus ei ole kasutanud erastamisagentuuri poolt eraldatud raha mittesihipäraselt.

1.1.4. Põhjendamatu on ka Riigikontrolli väide, et Keila Vallavalitsuse ametnikud esitasid Eesti Erastamisagentuurile vale informatsiooni oma kavatsuste kohta Laokülas olevate elamute edasise kasutamise osas. Taotluse esitamise hetkel kavatseti ehitada Keila vallas, Laokülas kahte tühjalt ja kasutult seisvasse elamusse sotsiaalkeskus, kuhu saaks majutada isikud, kes ei suuda tasuda oma eluaseme kommunaalmakseid ning seetõttu võidakse oma kodudest välja tõsta.

Elamute detailsemal ülevaatamisel ja nende seisukorra hindamisel peale nende Keila Vallavalitsuse omandisse saamist selgus, et need olid äärmiselt amortiseerunud, lagunenud ning varisemisohtlikud. Keila vald asus seisukohale, et lagunenud elamute taastamine ei oleks olnud majanduslikult põhjendatud, kuna samaväärse objekti ehitamiseks kuluks mitu korda rohkem raha, kui normaalses seisukorras olevasse ehitisse sotsiaalkeskuse ehitamine. Seetõttu oleks erastamisagentuurilt erastamise kulude katteks saadud raha kasutamine nimetatud lagunenud ja varisemisohtlike elamute taastamiseks, renoveerimiseks ja sinna sotsiaalkeskuse rajamiseks, ilmselgelt ebaotstarbekas.

Kuna Laoküla elamutesse ei olnud otstarbekas sotsiaalkeskust rajada, leiti, et Laoküla sotsiaalkeskusele algselt planeeritud funktsioone (s.o. sotsiaalsetesse riskigruppidesse kuuluvate isikute majutamine, kes ei suuda kommunaalmakseid tasuda, majutamine) saab edukalt rakendada ka rajatavas Karjaküla sotsiaalkeskuses.

Vallavanem Tiit Mae informeeris ka Eesti Erastamisagentuuri korduvalt suuliselt, et erastamisagentuuri poolt eraldatud raha ei ole otstarbekas kasutada Laoküla lagunenud elamute taastamiseks, vaid Karjakülla moodsa sotsiaalkeskuse rajamiseks. Eesti Erastamisagentuur oli seega teadlik ja informeeritud, et munitsipaliseerimisega seotud kulutuste katteks eraldatud raha ei kasutata mitte Laokülas, vaid Karjakülas sotsiaalkeskuse rajamiseks.

1.1.5. Laoküla kahe amortiseerunud elamu tasuta võõrandamine oli otstarbekas, kuna need olid täielikult amortiseerunud, lagunenud ning varisemisohtlikud.

Vastavalt Ehitusseaduse § 40 lg 1 oli Keila Vallavalitsusel kui nimetatud elamute omanikul kohustus tagada, et ehitised ei oleks ohtlikud inimese elule, tervisele või varale või keskkonnale. Seega pidi Keila Vallavalitsus nimetatud nõudmise täitmiseks nimetatud hooned kas: a) renoveerima nii, et tegemist ei oleks lagunenud ja varisemisohtlike ehitistega; või b) piirama isikute juurdepääsu nimetatud ehitistele, et tagada ohutus isikute elule, tervisele ja varale ning korraldama ehitiste valve, et tagada selle piirangu elluviimist; või c) lammutama nimetatud ehitised ja ladustama selle tegevuse käigus tekkivad jäätmed.

Kõik nimetatud meetodid Ehitusseaduses sätestatud nõudmiste täitmiseks on äärmiselt kulukad. Keila Vallavalitsusel puudusid ja puuduvad ka praegu eelarves vahendid nimetatud tegudeks. Seetõttu oli otstarbekas võõrandad need ehitised tasuta naabruses asuva talu peremehele.

1.1.6. Laokülas asuvatele kahele elamule on Harju Maavalitsuse Infosüsteemide osakonna Hooneregistritalituses avatud toimik nr. 2865. Nimetatud ehitised on tasuta võõrandatud 13.03.2002 lepingu alusel naabruses asuva talu peremehele.

Laokülas asuvale laohoonele on hooneregistris samas avatud toimik nr. 2591. Nimetatud toimiku materjalidest nähtuvalt on laohoone omandiõigust tõendavateks dokumendiks muuhulgas ka Riigivara munitsipaalomandisse andmise aktile nr. 01/962-07, 10.01.2000, Kaitseministeeriumi kiri nr. 06.05.1999. Nimetatud laohoone otsustati võõrandada eelläbirääkimistega enampakkumise korras. Vastavalt 25.04.2000 Keila valla ja OÜ Caparsion vahel sõlmitud ehitise ostu-müügi lepingule müüdi nimetatud laohoone 400 000.- krooni eest OÜ-l Caparison.

Seega on riigi poolt Keila Vallavalitsuse munitsipaalomandisse antud Laoküla kaks elamut võõrandatud tasuta, kuna tegemist oli täielikult amortiseerunud ja lagunenud ehitistega ning laohoone müüdud 400 000.- krooni eest enampakkumisel.

Eeltoodu alusel leiame, et Riigikontroll peab tegema käesoleva vastuse alusel oma kontrolliaruande eelnõus muudatusi, et viia see kooskõlla tegeliku situatsiooniga. Riigikontrolli poolt kontrolliaruande eelnõus esitatud ettepanekud Keila Vallavolikogule ei ole põhjendatud ega motiveeritud, kuna:

1) ehitustöödega seonduv dokumentatsiooni põhjal on võimalik hinnata valla raha kasutamise sihipärasust ja põhjendatust ning dokumendid on korralikult arhiveeritud. Riigikontroll möönab ka ise oma kontrolliaruande eelnõus, et ei ole tuvastanud ehitustööde tegemine väiksemas mahus, kui vastavates aktides näidatud või mõnel muul objektil, kui vastavates aktides näidatud.
2) Riigilt saadud laohoone on võõrandatud vastavalt volikogu otsusele 25.04.2000 Keila valla ja OÜ Caparsion vahel sõlmitud ehitise ostu-müügi lepinguga OÜ-le Caparison 400 000.- krooni eest.
3) Riigikontroll ei ole tuvastanud, et keegi Keila vallaametnikest oleks Eesti Erastamisagentuurile esitanud teadvalt väärinformatsiooni.

Lugupidamisega

Lea Papp
Vallavanem